

༄།།བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS77424	ImageGroup:	I8LS77426
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ནང་ཚོས་དང་རིགས་ལམ། འཛིན་གྲ་བརྒྱད་པའི་སྟོབ་དེབ། nang chos dang rigs lam/ 'dzin grwa brgyad pa'i slob deb/
Author:	n/a
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Dharamsala
Publisher:	shes rig par khang /
Date:	1994
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

འཇིན་གྱ་བརྒྱད་པའི་སློབ་དེབ།

ནང་ཆོས་དང་རིགས་ལམ།

ཕྱི་མཁའ་

Buddhist Philosophy and Dialectics

Reader VIII Part III

འཇིན་གྱི་བརྒྱད་པའི་སློབ་དེ་བ།

ནང་ཚུལ་དང་རིགས་ལམ།

Buddhist Philosophy and Dialectics

Reader VIII Part III

བོད་གཞུང་གི་མཁས་རིག་ཚུལ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཚན་ནས་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཏེ་
མཁས་རིག་པར་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

༡༩༩༣ ལྟོ་འཕྱུར་ཞིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས།

འཛིན་གྱི་བརྒྱུད་པ།

ནང་ཚུལ་དང་རིགས་ལམ།

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བྱེད་པོ།

རིམ་སྒྲིག་བཟང་བསྟན་འཛིན།

མིང་གཞིའི་ཉམས་ཞིབ་དང་བདམས་བསྒྲིགས་བྱེད་མཁན།

འཛིགས་མེད་སྒྲིག་པོ།

ཞུ་དག་གཏོང་མཁན།

འཛིགས་མེད་སྒྲིག་པོ།   ཉོར་གཙང་འཛིགས་མེད།

དེབ་ཀྱི་མདུན་ཤོག་དང་ནང་ངོས་རིམ་འབྲི་མཁན།

བསྟན་དོན།

བསྒྱུར་ཞིབ་དང་གཏན་འབེབས་བྱེད་མཁན།

ཤེས་རིག་སློབ་དེབ་བསྒྱུར་ཞིབ་ཚུགས་རྒྱུང་།

ཀམ་ཕུ་ཏར་ནང་པར་ཅ་སྒྲིག་མཁན།

རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཆེ་བ།

༡༩༩༣ ལྟོ་འཕྱུར་གཞིའི་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྒྲིག་པ།

དཔར་སྐྱོན་མེད་སྒྲིག་གསུམ་པའི་གསལ་བཤད།

¶ དལ་མ་ཤེས་རིག་ཚོམ་སྒྲིག་རྩེ་ཚོན་ནས། སློབ་དེབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་བསྐྱར་ཞིབ་མེད་སྒྲིག་གིས་པ་དང་། བདམས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་པའི་འཛིན་གྲུག་པ་དང་། བདུན་པ། བརྒྱད་པ། བཅས་ཀྱི་ཡོད་ཡིག་སློབ་དེབ་རྣམས་ལ་ཁྱུ་སྒྲིག་དག་དང་། འདྲ་པར་རྩོད་ལོག་འབྲུགས་པ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་སྒྲིག་ནས་བསྐྱར་དུ་དཔར་འགྲེམས་བསྒྲིག་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ལ།

ཚོམ་སྒྲིག་འགན་ལུས་ཕྱེད་པོ།

ཤུག་འཛིན་གྱི་ཕྱོད་པར་རིག་འཛིན།

ཞུ་དག་གཞིང་མཁའ།

སེམ་པའི་སློབ་དཔེ་བྱམས་པ་ཚོས་གྲགས། བཀྲིས་དོན་གྱལ། འཛིགས་མེད་ལྷོ་ལྷོས།

ཀམ་པུ་ཏར་ནང་མཐའ་མའི་པར་ཚ་སྒྲིག་མཁའ།

ད་ས་ཡོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ལས་ཕྱེད་འཛིགས་མེད་ཚེ་རིང་དང་བཀྲིས་དོན་གྱལ།

༡༩༩༥ ལོར་ཡོད་གཞི་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱར།

བོད་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས།

DEPARTMENT OF EDUCATION

Central Tibetan Administration
of His Holiness The Dalai Lama

ཆེད་བསྐྱབས།

འདི་ག་ཤེས་རིག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་འཕན་ཁུར་འོག་ད་ལམ་འབྲིང་ཤིང་ཤིང་སློབ་
གྲུ་སྒྲིང་ཡིག་དང་། ལྷུ་ལ་རབས། ཆོས་འབྲུང་། རྣང་ཆོས་རིགས་ལམ་བཅས་ཀྱི་
སློབ་དེབ་ཁག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཟིན་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཕྱི་སློབ་དུས་ནས་
བརྒྱུད་སློབ་ཁྲིད་དངོས་གཞི་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་ལྗོངས་པ་ལྟ་ན། སློབ་མཁོང་ས་ལྟུང་བས་
མགོ་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་འདོད་སྤོངས་དོན། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་བོད་དཔེ་རྒྱུ་པ་
དང་། སློབ་ཕྲག་སོ་སོ་ནས་རང་རང་གི་ཁུར་དུ་འབྲི་བའི་ལས་འཕན་ལ་སྒྲུང་རྒྱུ་དོན་
ཡིངས་སུ་མ་སོང་བར་སློབ་དེབ་འདི་དག་བརྒྱུད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཡིག་དང་།
ལོ་རྒྱུ་ས། རྣང་ཆོས་བཅས་ལ་ཁྲིད་སྤྱོད་གཟུང་ནན་དཔོན་པོའི་འབྲོང་སྒྲུལ་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

ད་ལམ་ཐེངས་གཉིས་པའི་སློབ་དེབ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་འབྲེལ་ཡོད་
མཁས་པ་དང་། སློབ་དེབ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་རྒྱུད་གི་ཆོགས་མི། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་
དཔེ་རྒྱུ་པ་བཅས་ནས་མཐུན་འབྲུར་དང་། ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞིས་གནང་བར་འདི་
ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལྟ་ལྟ་བཅས། བོད་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣
ལོ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༥ ལོ།

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་ཚན་དང་པོ།	བཟླ་བ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་། རྗེ་བྱེད་ ཟླ་བ་གསུམ་།.....༡
སྒྲིབ་ཚན་གཉིས་པ།	སྒྲིབ་པ་གྲིང་མ་གཞག (ཀ).....༡༣
སྒྲིབ་ཚན་གསུམ་པ།	སེམས་བྱུང་། (ཁ).....༡༥
སྒྲིབ་ཚན་བཞི་པ།	སེམས་བྱུང་གི་ནང་གསེས་ ཉེ་ཉེན་ཉི་ཤུ། (ག).....༢༠
སྒྲིབ་ཚན་ལྔ་པ།	བྱེད་པ་སྒྲིབ་དང་མདོ་ཟླ་བ་།.....༢༧
སྒྲིབ་ཚན་དྲུག་པ།	སེམས་ཅམ་པ།.....༣༣
སྒྲིབ་ཚན་བདུན་པ།	དབྱུང་པ།.....༣༩
སྒྲིབ་ཚན་བརྒྱད་པ།	མོད་དྲུང་ར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་དང་། དེའི་འབྱུང་ཁངས་མདོར་བསྐྱེད་།.....༤༧

སྒྲིབ་ཚན་དང་པོ།
བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་།
རྗོད་བྱེད་ཐེ་སྒྲོད་གསུམ།

རྗོད་བྱེད་ཐེ་སྒྲོད་གསུམ་ནི། མདོ་ཐེ་ཐེ་སྒྲོད། འདུལ་བའི་
ཐེ་སྒྲོད། མདོ་ན་པའི་ཐེ་སྒྲོད་བཅས་གསུམ་ལ་བེར་བ་ཡིན། དེ་དག་ནི་
སྒྲིན་པ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རང་ཅག་ལུས་ཅན་འགྲོ་བ་
མཐའ་དག་ལས་ཉོན་གཉིས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། གཏི་ལྷག་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བྱིས་
དཔུལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགྲོ་སྤེངས་འགྲོ་གསུམ་དང་། ལྷ་དང་།
མི། ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ་བདེ་འགྲོ་གསུམ་བཅས་མདོར་ན་ཁམས་གསུམ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་སྤྱོད་གན་འཆི་དང་། ཚ་གྲང་བཀྱས་སྒྲིམ་གྱི་
མནར་གཅོད་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པ་མཉམས་དང་སྤྱོད་བཞིན་པ་འདི་ལས་
གྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་དུག་གསུམ་སྤོང་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བར་གཟིགས་ཏེ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉོན་པོར་ཚོས་ཡུང་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྤོང་། ཞེ་སྤང་གི་

གཉེན་པོར་ཚས་ཕྱང་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་།   གདི་ལུག་གི་གཉེན་པོར་ཚས་
ཕྱང་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་།   དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཉེན་པོར་ཚས་ཕྱང་
ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཅས་ཚས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་ཤིང་།
དེ་དག་བསྟུན།

མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་།

ཆིགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་རྟོགས་བརྗོད་དང་།

སློང་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་དང་།

སྒྲིམ་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ།

མད་བྱུང་གདན་ལ་ཕབ་པ་སྡེ།

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས།

ཞེས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་།   ཡང་སློང་གཞི་གཙོ་ལམ་ར་
བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དག་དང་།   དེ་ཡང་བསྟུན་
གོང་གི་སྡེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ།   མདོ་སྡེའི་སྡེ།   དབྱངས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ།   ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ།   ཆིགས་སྟུ་བཅད་པའི་སྡེ།
ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་ལྟ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དང་།
མད་བྱུང་བ་དང་།   ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མདོའི་སྡེ་སྟོང་དང་།   གཙོ་བོ་སློང་གཞིའི་སྡེ་དང་།   ལམ་ར་རྟོགས་བརྗོད་

དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། སྤྱི་པ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་སྤྱི་སྟོང་།
གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་སྤྱི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མངོན་
པའི་སྤྱི་སྟོང་དོ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་སྟོང་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་སྤྱི་མཚན་ལའང་།

༡ སྤང་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་མཚན་གསུམ།

༢ བསྐབ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་མཚན་གསུམ།

༣ ཤེས་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་མཚན་གསུམ་བཅས་དག་ཡོད།

དེའི་དང་པོ་གསུམ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉིན་པོར་མདོ་
སྤའི་སྤྱི་སྟོང་དང་གཅིག །མཐའ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་
པའི་གཉིན་པོར་འདུལ་བའི་སྤྱི་སྟོང་དང་གཉིས། རང་གི་ལྟ་བ་མཚན་དུ་
འཛོན་པའི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉིན་པོར་མངོན་པའི་སྤྱི་སྟོང་བཅས་
གསུམ་པལ་གྱི།

སྤྱི་མཚན་བར་བ་གསུམ་ནི། བསྐབ་པ་གསུམ་བཅོད་བྱར་བྱས་
པའི་ཆ་ནས་མདོ་སྤའི་སྤྱི་སྟོང་དང་གཅིག །རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་དྲིང་དེ་
འཛོན་གྱི་བསྐབ་པ་གཉིས་བསྐབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འདུལ་བའི་སྤྱི་སྟོང་དང་
གཉིས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་བསྐབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པའི་སྤྱི་སྟོང་དེ་
སྤྱི་མཚན་དེ་གསུམ་ལ་བདེན་ནས་སྤྱི་སྟོང་གསུམ་དུ་འཛོག །

གྱུ་མཚན་ཐ་མ་གསུམ་ནི།   ཚེས་དང་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 མདོ་མེའི་མེ་སྒྲོང་དང་གཅིག   །ཚེས་དང་དོན་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་
 འདུལ་བའི་མེ་སྒྲོང་དང་གཉིས།   ཚེས་དང་དོན་འབྲེལ་བའི་གདམ་ལ་
 མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་མེ་སྒྲོང་བཙས་འཛེག་པ་ཡིན།   དེ་
 ལྟ་བུའི་གྱུ་མཚན་དགའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐབས་ཤེས་
 གྱི་གནད་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མེ་སྒྲོང་གསུམ་དུ་བསྐྱས་
 པ་ཡིན།   འདི་དག་གི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཞུང་གཞན་དང་།   ལེགས་བཤད་སྟོ་གསར་མིག་འབྱེད་སོགས་སུ་
 གཟིགས་པར་བྱུང།།

དེ་ལྟར་མེ་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ལྷག་པ་
 ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་།   ལྷག་པ་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ།
 ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཙས་གསུམ་དངོས་སམ་དེའི་ཉམས་ལེན་
 རང་དུ་འདུ།   སེམས་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་གཡོང་བ་ཞི་བའི་ཐབས་སུ་ཚུལ་བྱིམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ།   རང་གི་གཡོང་བ་ཞི་བའི་ཐབས་སུ་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
 པ།   རྣམ་དོག་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཅུ་བ་ནས་འབྱིན་པའི་ཐབས་སུ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུངས།   དེ་ཡང་དཔེར་ན།   ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷོན་གིང་གཙོད་བྱེད་སྟེ་རེ་དང་འདུ།   དྲིང་ངེ་

འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཤིང་མཁན་གྱི་དཔུང་པ་བཏན་པོ་དང་འདྲ། ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཤིང་མཁན་གྱི་ལྷས་སྟོབས་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་
དང་འདྲ་བ་ཡིན།

དེ་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་བརྒྱད་
གཉིས་ཀས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་པར་འགྱུར་བས་ལྷག་པ་དང་།
བསྟན་པ་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཕྱ་སྟེགས་པ་སོགས་ཀྱི་མེ་ལཱར་བསྟན་པ་ལ་
སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་དང་བརྒྱད་
ནས་རང་གཞན་ལ་གདུང་བར་འགྱུར་བས་དམན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་གཉིན་པོར་འགྲོ་བས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བ་
ཙམ་མ་ཟད་ཆེ་རབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འང་བདེ་བར་བྱིད་པ་དང་།
ཐར་པའི་གོ་འཕང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཡང་འཕྲོབ་པར་བྱིད་པས་ལྷག་པ་དང་།
ཕྱི་རྒྱལ་པ་སོགས་ཀྱི་དྲིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་འབྲས་བུ་ཇི་ཙམ་བཟང་ཡང་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷའི་གནས་སུ་སྟེ་རྒྱས་ཙམ་ལས་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་གཉིན་པོར་མི་འགྲོ་བས་དམན་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་པདག་

འཛིན་བཟ་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སེལ་བར་བྱེད་ནུས་
 པས་ལྷག་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ནི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་མི་
 རུས་པས་དམན་པ་སྒྲི། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བསྟུན་པ་ནི་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་པས་ལྷག་པའི་བསྟུན་པ་གསུམ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

འོ་ན་ལྷག་པའི་བསྟུན་པ་གསུམ་སོ་སོའི་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 རམ་ཞེས། དེ་ལ་དང་པོ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུན་པ་ནི། བཅས་
 རུང་གི་ལྟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 གྲོང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འདི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པའི་
 གཞི་རྟེན་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་པོ་
 གནད་བསྟུས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་མི་དག་བརྩ་
 གྲོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞིར་བྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་
 ཡོད་ཀྱང་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཚུལ་ཁྲིམས། གསང་ལྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་གསུམ་དུ་འདྲུབ་
 ཡིན།

སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།   གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་
ལས་ཁྲོག་པའི་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་ཞིག་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།   སྤྲོ་མ་བྱུལ་བ་སྤྲོས་དང་བཅས་
པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།
གསང་སྤྲོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།   སྤྲོ་མ་དཀྱིལ་ལའོར་ལྟ་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་
ནས་དབང་དུ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་སྒྲོམ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྲུང་
བ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

གཉིས་པ་ལྟག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི།   ཤིན་སྤྲུངས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་རྣམས།   རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བྱ་དུ་
འཇུག་རྣམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་ལ་ཟེར།   དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བཏོན་
ནས་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་པ་ནི་
ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བ་དང་།   ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་།   བྱང་སེམས།
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ཟིན་བྱེད་གྲོགས་ཐབས་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་
པར་ལས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལམ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་དེ་མཐར་
གོམས་པ་ཡོངས་སུ་ཐོགས་པ་ན་བསམ་གཏན་པར་ཕྱིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན།

དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དྲིང་ངེ་འཇིན་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་
ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔུང་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་
སྤངས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་ཟེམ། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སེམས་ཅི་
གཅིག་པའི་ངང་ནས་དཔུང་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྤངས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་རང་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྒྲིམ་པ་ན་ཉོན་མོངས་མགོ་
གནོན་ཀྱས་པའི་གཉིན་པོ་སྒྲིམ་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་དུ་བྱུར་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་དོན་འཇོག་ཚུལ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲིབ་ནམས་གདུལ་བུའི་སྒྲོ་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་བཞིད་ཚུལ་ཕྱ་
རགས་སྒྲིམ་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་ནས་སྤངས་ན་
གོང་མ་གོང་མ་ཤེས་སྒྲིབས་མཐར་དབྱུང་མ་ཐལ་འབྱུར་པའི་ལྷ་བ་རྟོགས་

པའི་ཐབས་ཤ་སྒྲུབ་ཡིན་པས་དེའི་ལུགས་ལ་སྤྲོད་ཞིའི་གྲུང་པ་མ་ལུས་
པའི་ཆ་བ་བདེན་འཛིན་བཟུངས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དྲུང་ནས་
འབྱེན་བྱེད་ནི་དེ་དང་འཛིན་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན།

དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་གྲུང་ལ་སྤྱོད་བ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་འཛིན་
ཚུལ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས། དགག་བྱ་རགས་པ་
ཙམ་ལས་ཕྱ་མོ་ངོས་མ་ཟིན་ན། དགག་བྱ་རགས་པ་ཙམ་ཁེགས་པ་མ་
གཏོགས་དགག་བྱ་ཚོགས་པར་མི་ཁེགས་པས་དེས་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་
གདན་ཆེགས་སོགས་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བདེན་ནས་ཟབ་མོ་སྤྲོད་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས། དེ་ནས་དཔུང་འཛོག་གི་
ཉམས་ལེན་གོང་མཐོར་སྤྲོད་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་ཡིན།

མདོར་ན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལ། རིགས་
མི་གཙོ། རུས་མི་གཙོ། ལོངས་སྤྱོད་མི་གཙོ། ཟས་གོས་མི་གཙོ།
མངའ་ཐང་མི་གཙོ་སྟེ་རིགས་ངན་འདྲེགས་མཁན་ཉི་ཤེས་འཁོར་གྱིས་ཀྱང་
དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་ནས་ཤུག་ཀྱི་ཚུལ་པོ་བཟང་ལྟ་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་ལུལ་དམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན།

གདན་གྱི་བདེ་པ་འདོད་ལ་སྐྱབ་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟགས་
 བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འབྲུག་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ་སྤངས་ཏེ་གས་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་ཕྱག་པ་ཞིག་འབྲུང་བར་མཇེད་དུ་གསོལ།

སྦྱོང་ཚན།

དང་པོ།   སྦྱོང་ཚན་ལ་བཟུངས་ནས་ལན་གྱིས།

༡   སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ལུང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྦྱོང་
 བཤང་དང་གང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་སམ།

༢   ཟླ་སྦྱོད་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དགུ་གང་དང་གང་
 ཡོན་ནམ།

གཉིས་པ།   གལ་ཆེའི་མིང་ཆེག །

ཐེག་པ།   ཆོས་ལུང་།   དེས་འབྲུང་།   གཞན་གཞོད་བཞི།
 མཛེན་པ།   འདྲེགས།   སྦྱོང་ཚན།   ཉིང་དེ་འཛོམ།

གསུམ་པ།   རྟོགས་གཙོད་དྲི་བ།

༡   གསུང་རབ་ཡོན་ལག་བཅུ་གཉིས་ངོས་འཛོམ་པ་དང་།   དེ་
 དག་ཟླ་སྦྱོད་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོན་ནམ།

- ३ ཅེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ནང་གསེས་
 སོ་སོའི་དོན་རྒྱུ་ཡིན་ནམ།
 བཞི་པ། རང་ཆེག་ཐོག་ནས་བྲིས།
 १ ཟླ་སྟོན་གསུམ་གྱི་བཟོད་པུ་ངོས་འཛིན་གྱིས། དེ་དག་དཔེ་
 དོན་མཚུངས་ཚུལ་བྲིས།
 ३ སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་
 པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བྲིས།
 ལྟ་པ། ཆེག་གནད་མཚན་འབྲེལ།
 ཁམས་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཞུགས་ཁམས། གཞུགས་མིང་
 ཁམས་ཏེ་གསུམ།
 ཉམས་ལིན། ལག་ལིན་བྱེད་པ། ཉམས་སུ་ལིན་པ།
 སྟོན་ཤིང་། སྟེ་ཤིང་སྟེའི་མིང་།
 ལྟ་པ། བཅས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ།
 ལྟ་ཆོགས། ལྟ་མང་པོ་འཛོམས་པའི་ཆོགས།
 ཤིན་སྤངས། སེམས་བྱུང་བཅུ་གཅིག་གི་བྱས་ཤིག ལུས་
 སེམས་དགེ་བ་ལ་བཞོལ་བདུལ་བའི་ལས་རུང་
 ཞིང་གནས་ངན་ལིན་འཛོམས་པ།

ལྷན་གྲུབ།	འབད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་པ།
ཐུན་མོང་།	སོ་སོར་མ་ཡིན་པ་སྤྱི།
སྤངས་རྟོགས།	དྲི་མ་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ། ལས་
	ཉོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ཤིང་། ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་
	རྟོགས་པ།

སློབ་ཚན་གཉིས་པ། སློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ (༡)

སློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་བཤད་པ་ལས།   རིག་པ་
 སློའི་མཚན་ཉིད།   གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད།   སློ་དང་
 རིག་པ།   ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན།

སློ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲིན་སྒྲིན་དཔྱེན།

༡   མདོན་སྒྲུལ།   ༢   རྒྱུ་དཔག   ༣   བཅད་ཤེས།

༤   ཡིད་དཔྱོད།   ༥   སྒྲུང་ལ་མ་ངེས།   ༦   ཐེ་ཚོམ།

༧   ལོག་ཤེས་ཏེ་བདུན་ཡོད།

དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།   མཚན་གཞི་ནི།

རྟོག་པ་དང་བླ་ཞིང་མ་ལྟུལ་བའི་རིག་པ།   མདོན་སྒྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

མཚན་གཞི་ནི།   གཟུགས་འདྲིལ་མེད་ཤེས་ལྟ་བུའོ།

རང་གི་རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

སྒྲིམ་པའི་རང་གི་གཞལ་ཕྱ་ཤོག་གྱུར་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཞེན་རིག་། རྗེས་
དཔག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་མི་དྲག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ།།

རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཨ་མ་འདས་ཟིན་པ་རྗེས་སྐྱེས་མ་དྲན་
པའི་སློལ་བུའོ།།

མྱོང་བ་དང་རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་གང་ལའང་མ་བརྟོན་པར་རང་
ཡུལ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་དྲུག་སར་དུ་ངེས་པའི་ཞེན་རིག་། ཡིད་
དཔྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལས་འབྲས་ལ་གོ་བ་རྟོན་པའི་
ཐོས་ཕྱང་གི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའོ།།

རང་གི་འདུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གསལ་བར་སྤང་ཡང་
དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲིན་མི་རྒྱས་པའི་རིག་པ། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་
ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།

རང་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་སྐྱེད་པའི་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མུན་ཁྲུང་འདི་ན་རྒྱན་མ་ཡོད་དམ་མེད་
སྟམ་པའི་སློལ་བུའོ།།

རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་རིག་པ། ལོག་གེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མཁྱིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་སེར་
པོར་སྒང་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་དེ་དག་བསྟུ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།

- ༡ ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་གེས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
- ༢ ཉོག་པ་དང་ཉོག་མེད་ཀྱི་གེས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
- ༣ འབྲུལ་གེས་དང་མ་འབྲུལ་པའི་གེས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
- ༤ དཔང་གེས་དང་ཡིད་གེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
- ༥ སེལ་འཇུག་དང་། སྒྱུ་པ་འཇུག་གི་སྒོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
- ༦ སེམས་དང་སེམས་ཤུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སྟེ་སྒོ་རིག་ཐམས་ཅད་
གཉིས་ཚན་དུ་བསྟུས་དེ་བསྟན་པ་ལ་སྟེ་ཚན་དུག་དུ་དབྱེ་བ་ལས།
དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་པའི་རིག་པ། ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་འཛིན་པའི་མིག་གེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་
དང་། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། ཚད་མིན་གྱི་གེས་
པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་དྲན་པའི་དྲན་གེས་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲིས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཉོག་
པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དོན་གྱི་དང་མ་འདྲིས་པར་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་རིག་པ། བུམ་པ་འཛིན་
པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པའི་རིག་པ།
འབྱུལ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདི་ལ་ཡུགས་ཀྱི་འབྱུལ་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་།
འཕྲལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱས་བསྟན་པ་གཉིས་ཡིད། སྒྲིས་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་
ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡུགས་ཀྱི་འབྱུལ་རྒྱས་བསྟན་པ་
དང་། འཕྲལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱས་བསྟན་པ་ལའང་། བཤེས་གཉིན་ངན་
པའམ་གྲོགས་པོ་ངན་པའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཕྱི་མེད་པར་བལྟ་བ་དང་།
ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྟོགས་ནི་འཕྲལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱ་གྲུབ་
མཐས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེ་སྒྲུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་འཁོན་དུ་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་འཕྲལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྒྲི
འདི་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཤེས་
འཕྲལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱས་བསྟན་ཚུལ་ནི། འབྱུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་མགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ལ་འབྱུལ་བ་དང་།
སྒྲིག་སྒྲུ་རྒྱུ་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་འབྱུལ་བ། འབྱུལ་རྒྱ་གནས་ལ་ཡོད་
པའི་དབང་གིས་གྲུར་ཞུགས་པ་ན་སྒྲོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་བུ་ལ་
འབྱུལ་པ་དང་། འབྱུལ་རྒྱ་དེན་ལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྩ་དུ་ར་ཟོས་

པའམ་མཁྱིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་སེར་པོར་སྒྲང་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་
འབྱུལ་པ་དང་། མིག་གི་རྩ་བཅེར་བ་ན་ཁྲ་གཅིག་ཁྲ་གཅིག་སྤྱ་སྒྲང་བ་ལྟ་
བུ་གྲངས་ལ་འབྱུལ་བ། འབྱུལ་རྒྱ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་ལ་ཡོད་པ་ཁོང་ཁྲོ་དྲག་
པོའི་དབང་གིས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྒྲང་བ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་འབྱུལ་བ་
སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ།

རང་གི་སྒྲང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུལ་བའི་རིག་པ། མ་འབྱུལ་བའི་
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་།
རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུའོ།

བཞི་པ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་རིག་པ། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རང་གི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་
པའི་རིག་པ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་དུན་
པའི་དུན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དཔེར་ན། རྣམ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱུ་གུ་ལ་རྣམ་སྤྱུག་དང་།
རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱུ་ལ་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རང་གི་

གཞན་ཡང་ཅ་དེ་དག་དང་པོར་སྐྱེས་དུས་ནས་ཡོད་ན་དཀའ་
 ཆེགས་དུ་མས་སྤང་བཅོན་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་དེ། ཡུལ་སོ་སོ་
 དང་འཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་ཐུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཅ་མཐའ་དག་དང་པོ་ནས་
 ཆང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མི་ལམ་མིས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་ཅ་
 ཡིན་དགོས་ན་མཚན་མོ་གཅིག་ལ་གང་མིས་པ་ཐམས་ཅད་གཉིད་ཀྱི་
 བནས་སྐབས་ཀུན་དུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་ནས་
 ཡུན་རིང་སོང་བའི་དོན་སྤར་དུན་མི་དུན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་མི་རིགས་པ་
 སྟགས་སྟོན་མཐའ་ཡས་སོ།།

ཡང་། ལ་ལས་ཅས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་པ་གཅིག་
 ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན། ཤེས་དོག་གཅིག་གི་འོད་སྟེང་
 ཁྱང་དུ་མར་གཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞི་ན། ཅ་གཅིག་གིས་
 མཐོང་བར་འདོད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་འཇུག་པ་མ་ཟད།
 ཡིག་འབྲུ་དུ་མ་གཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བ་ལ་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མི་
 སྤྱིད་པའི་སྟོན་དང་། ཡུལ་དུ་མར་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཆེ་ནང་གསེས་
 ཤེས་དཀའ་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བརྒྱལ་མཐོང་བ་དང་སྤྱི་ཐོས་
 པའང་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན། འདི་བརྒྱལ་སོ་སྟམ་པའི་སྟོ་
 དང་། འདི་སྤྱོད་སྟམ་པའི་སྟོ་གཉིས་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་སྟགས་སྟོན་མང་

ཞིང་། འདི་ནི་མངའ་སྡེ་དེ་དེ་ནི་མི་མངའ་སྡེ་སྐྱམ་པ་དང་། འདི་ནི་གཉེན་
 ཉི་དེ་ནི་དགྲའོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས། དེ་དག་
 སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིས་ དེས་ན་ཡུལ་དབང་སོ་སོ་
 ལ་ལྟོས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པ་གྲུབ་པོ། ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་སྒོ་བྱར་སྒོ་བྱར་དུ་སྒྲིེ་བས་ཅ་ལྟར་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་མི་དགོས་དེ།
 མེ་ལྷགས་དང་མེ་རྩོམ་ཐབ་པ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་མེ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།

ལྷ་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་བད་དབང་གིས་འཇུག་པའམ། ཡང་
 ན་ཆ་གས་སུ་བྱེས་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ། སེལ་འཇུག་གི་སྒོའི་མཚན་
 ཉིད། དཔེར་ན། གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་
 དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའམ། ཡང་ན་ཆ་གས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་
 པའི་རིག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་སྒོའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཞུགས་
 འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ།

དུག་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་
 ཞིང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་རིག་པ། གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པ་གཞིར་བྱས་དེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་
 སེམས་གསལ་རིག་གི་ཆ། སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། འདི་ནི་ལོག་

ཏོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་
 ཉིད་ནི། རང་གི་འཁོར་སེམས་ཤུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། གཙོ་
 སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གྲོགས་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།
 སེམས་ཤུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། སེམས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རྣམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དྲུག་ཡོད། སེམས་དང་ཡིད་དང་
 རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ།

སྦྱང་ཚན།

- དང་པོ། སློབ་ཚན་ལ་བལྟས་ནས་ལན་གྱིས།
 ༡ སློལ་ངོ་བོའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན་ཇི་ཡོད་ཀྱི་གངས་འབྲིན་གྱིས།
 ༢ དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ནམ།
 གཉིས་པ། གལ་ཆེའི་མིང་ཆོག །
 གཞུགས་འཛིན། ཞེན་རིག །འཕྲུལ་གྱ། སྤྲིག་གྱ།
 བདག་ཀྱིན། གྱུན་ཆགས། ཤེལ་དོག །བད་དབང་།
 གསུམ་པ། རྩོགས་གཙོད་དྲི་བ།
 ༡ སློལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཚན་དྲུག་ཡོད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།

༡   དེ་དག་ལས་སྒྲ་དོན་འདྲིས་རྒྱུ་དུ་འཛིན་པ་དང།   དོན་གྱི་
 དང་མ་འདྲིས་པར་གསལ་སྒྲ་ཅན་གྱི་རིག་པ་གཉིས་གང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ།

བཞི་པ།   རང་ཆེག་ཐོག་ནས་བྲིས།

༡   ཉིས་ཚན་དུག་ཡོད་པ་ལས་བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

༢   དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་ཚུལ་རགས་ཙམ་བྲིས།

ལ་པ།   ཆེག་གནད་མཚན་འབྲེལ།

ཤོག་གུར།   ལུང་རིགས་གང་རུང་ལ་བདེན་ནས་ཤེས་དགོས་པ།

ལུན་ཁུང་།   ཁང་པ་ནག་ཁུང་།

ལོག་ཤེས།   རང་གི་མཐོང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ།

བཤེས་གཉིན།   དག་བའི་ལམ་སྟོན་མཁན།

མགལ་མ།   དབུག་པའི་ཅི་མོར་མེ་སྟོན་ཏེ་བསྐྱར་བའི་ལྷུ་མ་
 གོར།

ཉིང་མཚམས།   ཡང་ཡང་སྟེ་སྟེད་དུ་མཚམས་སྦྱར་བ་སྟེ།   ནམ་
 ཤེས་མངལ་དུ་འདྲུག་པ།

མཐའ་ཡས།   ཚད་མེད་པའམ་མཐའ་མེད་པ།   ནམ་མཁའི་རྒྱ་
 ཁྲོན་མཐའ་མེད་པ།

སྲོབ་ཚན་གསུམ་པ།

སེམས་བྱང་།

(ཁ)

སེམས་བྱང་ལ་དབྱེ་ན།

༡ དེས་པའི་ཐྱེ་ཚན་ཀུན་འགོ་ལྟ་དང་།

༢ མ་དེས་པའི་ཐྱེ་ཚན་ལ་ཡུལ་དེས་ལ།

༣ དགེ་པ་བཅུ་གཅིག་

༤ ཅ་ཉོན་དུག་

༥ ཉེ་ཉོན་ཉེ་བ།

༦ གཞན་འགྱུར་བཞི་བཅས་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ལས་དང་པོ་ཀུན་
འགོ་ལྟ་ནི།

༡ ཚེར་བ།

༢ འདྲེ་ཤེས།

༣ སེམས་པ།

༤ ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

༥ རིག་པ་བཅས་ལཱོ།

ཚེར་བ་མེད་ན།

སེམས་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་མེད།

འདུ་ཤེས་མེད་ན། ཡུལ་གྱི་མཚན་མའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མེད།
 སེམས་མེད་པ་ན། སེམས་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་པ་མེད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 མེད་ན། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད། རེག་པ་མེད་ན།
 ཡིད་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་
 སེམས་བྱུང་འདི་དག་ངེས་པར་ཆང་དགོས་སོ།

ཡུལ་ངེས་ལྟ་ནི།   ༡   འདུན་པ།   ༢   མོས་པ།

༣   དྲན་པ།   ༤   ཉིང་འཛིན།   ཤེས་རབ་བཅས་ལྟོ།

རང་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་
 པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། འདུན་པའི་དོན་དང་། རང་གི་
 དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་བདུན་ཅིང་གཅེས་སྤྲུལ་བྱེད་
 པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། མོས་པའི་དོན། འདྲིས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་མི་བཞེད་པའི་
 བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། དྲན་པའི་དོན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རང་
 གི་དམིགས་པ་ལ་ཅི་གཅིག་དུ་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་
 སེམས་བྱུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་དང་། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་བདུག་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།

གྱིས་ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་ལ་སྒྲོ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་
 བྱུང་། བེན་སྒྲུངས་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་
 འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། བག་ཡོད་
 ནི། ཉེས་སྒྲོད་ལ་འཛིམས་ཤིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་གཅིས་
 གྲས་སུ་བྱེད་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། བདད་སྟོམས་ནི། རང་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་བྱེད་ཤོད་གྱིས་
 ཉམས་པ་མེད་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་ནི།
 ཞེ་སྒང་མེད་པའི་ཆ་བས་གང་ཞིག་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་སྤྱིའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་
 སྟེ་དེ་ལྟར་དགེ་བ་པོ་ཕྱུ་གཅིག་གོ།

ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ཅ་ཉོན་དུག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉེ་
 སྤུལ་ས་དང་པོ་ཅ་ཉོན་དུག་ནི།

༡ འདོད་ཆགས། ༢ ཁོང་ཁྱོ། ༣ ང་རྒྱལ། ༤ མ་རིག་
 པ། ༥ ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན། ༦ ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དུག་
 གོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་གོ་དོན་ལས། འདོད་ཆགས་ནི། ཁམས་གསུམ་
 གང་རུང་གི་བླ་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་སྤྱིད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཁོང་ཁྱོ་ནི། སེམས་ཅན་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་

སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་གཞི་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ།   བདེ་བར་རེག་པ་
 ལ་མི་གནས་ཤིང་ཉེས་སྦྱོང་གི་རྟེན་བྱེད་པའོ།   །ང་གྱུ་ནི།   ང་དང་ང་
 ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་
 ཁེངས་པ་སྟེ་གཞན་ལ་མ་གུས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ།
 །མ་རེག་པ་ནི།   ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་དང་བདེན་པའི་གནས་
 ལུགས་རྣམས་ལ་མྱོངས་པའི་མི་ཤེས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་དེ་ཀུན་ཉོན་
 རྣམས་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ།   །ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི།   བདེན་
 པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་
 ངན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།   །ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི།
 ལས་འབྲས་སོགས་བདེན་པའི་དོན་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་སྟེ་དག་བའི་
 ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།

སྦྱོང་ཚན།

དང་པོ།   སྦྱོང་ཚན་ལ་བལྟས་ནས་ལན་གྱིས།

༡   སེམས་བྱང་ལ་དབྱེན་ག་ཚད་ཡོད་དམ།

३ ཀུན་འགྲོ་ལྷ་གང་དག་ཡིན་ནམ།
 བཞིས་པ། བལ་ཆེའི་མིང་ཆེག །
           སེམ་བདུང་།   ཁྲེལ་ཡོད།   ཉེས་སྤྱོད།
           ཟག་བཅས།   གནས་ལུགས།   མནར་སེམས།
 བསྐྱམ་པ། རྩྱགས་གཅོད་རྩི་བ།
       १ དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གང་དག་ཡིན་ནམ།
       ३ དབང་པོ་ལྷ་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་དམ།
 བཞི་པ། རང་ཆེག་ཐོག་ནས་བྱིས།
       १ དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་སོ་སོར་བྱིས།
       ३ ཅ་ཉོན་དུག་ལས་ང་རྒྱལ་གྱི་དོན་བྱིས།
 ལྷ་པ། ཆེག་གནད་མཆན་འགྲེལ།
       སེམས་བྱུང་།   གཙོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་པ་གསལ་ཟིག་གི་ཆ།
 བཞིས་སྤྲོས། བཞིས་ཤིང་ཡངས་པར་བྱེད་པ། བདག་བཞིས།
           མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ།
 བྱིང་གོད། ཟིག་པ་མི་གསལ་བ་དང་།   སེམས་མི་གནས་
           པར་འཕྲོ་བ།
 མནར་སེམས། གནོད་འདོད་ཀྱི་སེམས།

སློབ་ཚན་བཞི་པ།
 སེམས་བྱུང་གི་ནང་གསེས་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ།
 (ག)

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ནི།

༡ ཁྱོ་ག།	༣ འཁོན་འཛིན།	༥ འཆབ་པ།
༢ འཆིག་པ།	༤ བྲག་དོག།	༦ སེར་སྒྲ།
༧ སྒྲ།	༨ གཡོ།	༩ རྒྱགས་པ།
༡༠ རྣམ་འཛི།	༡༡ རྩ་ཆ་མེད།	༡༢ ཁྱེད་མེད།
༡༣ རྒྱགས་པ།	༡༤ རྩོད་པ།	༡༥ མ་དད་པ།
༡༦ ལེ་ལོ།	༡༧ བག་མེད།	༡༨ བཟློང་ངེས།
༡༩ ཤེས་བཞིན་མིན་པ།	༢༠ རྣམ་གཡོང་བཅས་ཉེ་གྲུ།	

དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ལས། དང་པོ་ཁྱོ་ག་ནི། ཁྱོང་ཁྱོའི་འཕེལ་
 ཉེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་འབྱུག་ཅིང་སྒྲིག་པ་སོགས་གཞི་དཔེ་དངོས་སུ་ཤོམས་
 པར་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་འཁོན་འཛིན་ནི། ཁྱོང་ཁྱོའི་ཆར་གཏོགས་

པ། གནོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱན་མི་གཏོང་ཞིང་མི་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།
 གསུམ་པ་འཆབ་པ་ནི། གཏི་ལྷག་དང་ཆགས་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་
 ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་རང་གི་ཉེས་སྒྲིན་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་
 སྤྱི་འགྱོད་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་དེན་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་འཆིག་
 པ་ནི། ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ལས་མི་བཟོད་པར་ཆིག་ཅུབ་སྤྱོད་
 བར་འདོད་པའོ། །ལྔ་པ་ལྷག་དོག་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས་པ་རང་
 རྟེན་བཀྱར་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་
 སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུག་པའོ། །དུག་པ་སེར་སྒྲ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 རྒྱ་ལས་ཡོ་བྱད་སོགས་བདོག་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་ལས་
 ཅན་ནོ། །བདུན་པ་སྤྱོད་ནི། རྟེན་བཀྱར་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རང་ལ་མེད་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བཅོས་ནས་གཞན་བསྐྱེད་མྱོངས་ཆགས་ཀྱི་ཆར་
 གཏོགས་པ་སྤྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་ལོག་
 འཆོ་སྤྱོད་པའི་དེན་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་གཡོ་ནི། རྟེན་བཀྱར་སོགས་
 ལ་ཆགས་པས་རང་གི་ཉེས་པ་སྤྱིང་དེ་ཉེས་རྒྱན་སྤྱོད་པའི་སེམས་བྱ་བུ་ཅན་
 ཆགས་མྱོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྤྱི་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་
 བར་དུ་གཅོད་པའོ། །དགུ་པ་རྒྱགས་པ་ནི། ནད་མེད་པ་དང་ལང་ཆོ་
 སོགས་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་གང་ཡང་རུང་བ་

ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་སེམས་འགྱིངས་པ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་
 ཉེན་བྱེད་པའོ། །བཙུ་པ་རྣམ་འཛིན། ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གདོགས་པ་སྒྲིང་
 བརྩེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པ་ཐོ་བརྩམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཙུ་གཅིག་པ་ངོ་
 ཚ་མེད་པ་ནི། བདག་གྱུ་མཚན་དུ་བྱས་དེ་ཐོག་པ་ལ་མི་འཛེམས་པ་
 དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གདོགས་པ་སྒྲིང་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་
 པའོ། །བཙུ་གཉིས་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི། བཞན་ཁྱད་དུ་གསལ་དེ་མི་དགེ་
 བའི་ཕྱོགས་ལ་འཛེམས་མེད་དུ་འཇུག་པ་དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གདོགས་པ་
 སྒྲིང་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །བཙུ་གསུམ་པ་སྒྲུགས་པ་ནི།
 བདེ་སྒྲུག་གི་ཆར་གདོགས་པ་ལས་སེམས་ཕྱི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་
 ལས་ཅན་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །བཙུ་བཞི་པ་ཁྲོད་པ་ནི།
 སྒྲུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གདོགས་
 པ་སེམས་མ་ཞི་བ་ཡུལ་བཞན་ལ་འཕྲོ་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་
 པའོ། །བཙུ་ལྔ་པ་མ་དད་པ་ནི། བདེ་སྒྲུག་གི་ཆར་གདོགས་པ་ཡང་དག་
 པའི་གནས་དང་དགེ་ཚས་ལ་མི་མོས་པ་ལེ་ལོའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །བཙུ་
 དྲུག་པ་ལེ་ལོ་ནི། ཉལ་སྒྲིས་འཕྲེས་སྒྲིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ངན་པ་
 ལ་ཞེན་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་སྤྲོ་ཞིང་འཇུག་པ་ལྟོད་པར་བྱེད་པ་
 བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །བཙུ་བདུན་པ་བག་མེད་ནི།

དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ལས་དག་སྤྲིག་སྤང་དོར་དང་དུ་མི་
 ལེན་པ་བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །བཙུང་བཟུང་པ་བཟུང་ངེས་ནི།
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དག་བའི་དམིགས་པ་མི་
 བསལ་བ་བཟུང་པ་སེམས་གཡང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བཙུང་བཟུང་པ་ཤེས་
 བཞིན་མིན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཡང་བའི་
 ཤེས་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཇུག་པ་གུ་ཚམ་དུ་
 འཇུག་པ་སྤྱོད་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཉི་ཤུ་པ་རྣམ་གཡང་ནི།
 དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ཡུལ་སྒྲ་ཚོགས་ལ་གཡོ་ཞིང་འཕྱར་
 ཏི་དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅི་གཅིག་དུ་མི་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ཁྲོ་བ་ནས་རྣམ་གཡང་བར་གྱི་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཅ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉི་
 བའམ་དེ་དག་གི་ཆར་གཏོགས་པས་ཉི་ཉོན་ཞེས་བཟོད་དོ།

གཞན་འགྲུ་བཞི་ནི། ༡ གཉིད། ༢ འབྱོད་པ། ༣ རྟོག་
 པ། ༤ དཔྱོད་པ་དང་བཞིའོ།

དང་པོ་གཉིད་ནི། མུན་པའི་མཚན་མ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲིགས་
 ལ་བཟུང་ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པ་བསྐྱུ་བར་
 བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་འགྱོད་པ་ནི། རང་གི་སྤྲོད་བྱས་
 ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྤྲོད་དུ་མཐོང་ནས་མི་བཟོད་པའི་བྱེད་ལས་

ཅན་ཏི་སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།
 གསུམ་པ་རྟོག་པ་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་འཛོལ་
 བའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའོ། །བཞི་པ་དཔྱད་པ་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཞིབ་
 པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའོ།

མདོར་ན། འཁོར་བའི་སྡོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་ལས་
 ཉོན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་སྐྱེ་ཆེ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་
 དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་རྣམ་དཀར་གྱི་དགོ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་
 འབྱུང་བ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་
 གཞག་འདི་དག་ཚུལ་བཞིན་གྱིས་པར་བྱས་ཏི་སྤང་དོར་བྱ་རྒྱལ་ཆེ་བར་
 བརྟེན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་ཀུན་བདུས་དང་།
 བཀའ་ཆེན་ཡེ་གེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
 ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟོ་གསལ་མགལ་རྒྱན་དང་གཞན་ཡང་སྟོ་རིག་གི་
 གཞུང་སོགས་ལས་ཞིབ་སྒྲ་མཐུན་པར་མཛད་དགོས་སོ།

སྒྲིང་ཚན།

- དང་པོ།   སྒྲིང་ཚན་ལ་བལྟས་ནས་ལན་གྲིས།
- ༡   ཉེ་ཉེན་ཉེ་ཤུ་ནི་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།
- ༢   དེ་དག་ལས་བཅུ་དྲུག་པ་ལི་ལོའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- གཉིས་པ།   གལ་ཆེའི་མིང་ཆེག །
- རྩིག་པ།   འགྱུད་པ།   འཁོན་འཛིན།   རྟེན་བཀྲུས།
- རྩོངས་ཆགས།   དྲུག་གསུམ།   བར་དུ་གཙོད་པ།   སྒྲིང་དོས།
- གསུམ་པ།   དྲུགས་གཙོད་རྩི་བ།
- ༡   ཉེ་ཉེན་ཉེ་ཤུ་ལས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་པར་རི་ལྟར་
- ཡིན་ནམ།
- ༢   གཞན་འགྱུར་བཞི་ལས་དང་པོའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- བཞི་པ།   རང་ཆེག་ཐོག་ནས་གྲིས།
- ༡   སེམས་དང་སེམས་ཤུང་གི་རྣམ་གཞག་གིས་དགོས་པ་གལ་
- ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས།
- ༢   གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་དོན་སྟོན་སྟོར་གྲིས།
- ལྔ་པ།   ཆེག་གནད་མཆན་འགྲེལ།

ཆིག་ཅུ་བ།	ཆིག་དྲག་པོ་ལམ་ཅུ་བ་པོ་སྒྲ་བ།
བདོག་པ།	རང་ལ་ཡོད་པའི་ནོར་ཇུས་སྒྲ་བ།
ལོག་འཆོ།	ཐབས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བདེན་པའི་འཆོ་བ།
ཐོ་བརྩམ་པ།	གནོད་པ་དང་བརྩམ་བཅས་བྱེད་པ།
ལེ་ལོ།	བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིད་ལྷག་སྟེ་ནར་མར་
	འགྲུངས་པ།
ནམ་དག་ས།	དགེ་བ།

སློབ་ཚན་ཁྲ་པ།
བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་མདོ་སྤེལ།

བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་དོན་ནི།   རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་བྱེ་དོན་བདེན་
བྱུང་དུ་འདོད་པའི་ཐོག་དམན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་བྱེད་
ཅིང་།   དུས་གསུམ་རྩེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲོ་བས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཟེས།

དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་འདོད་ཚུལ་ནི།   བཅོམ་པའམ་སློས་ཆ་
ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སློ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ཏེ།   དཔེར་ན།   རྩ་བུམ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན།
རྩ་བུམ་དུ་འཛིན་པའི་སློ་འདོར་བ་དང་།   སྤྱིང་དོག་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་
སྤྱིང་བར་འཛིན་པའི་སློ་འདོར་བ་ལྟ་བུའོ།   །བཅོམ་པའམ་སློས་ཆ་ཤས་
བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སློ་འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས།   དོན་དམ་
བདེན་པའི་དོན་ཏེ།   དཔེར་ན།   རྩལ་ལྷན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་།
ཤེས་པ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་གྱི་སློས་ཆ་ཤས་གཞན་བསལ་དུ་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི།   བདེན་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་མི་ཏྲག་
 སྟགས་བཅུ་དྲུག་ནི།   ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན།   གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་།   དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་སྤྲ་བ་རང་སྟོབས་
 གྱིས་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ལམ་གྱི་
 སྤང་བུ་ཡིན།   ལམ་ལ།   ཐེག་པ་གསུམ་ཀར་ཆོགས་ལམ།   སྦྱོར་
 ལམ།   མཐོང་ལམ།   སྦྱོམ་ལམ།   མི་སྦྱོབ་ལམ་སྟེ་ལྔར་འདོད་ཀྱང་ས་
 བཅུའི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད།   ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནས་
 དང་པོ་བཙོ་ལྟ་མཐོང་ལམ་དང་།   བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྦྱོམ་ལམ་
 ཏུ་འདོད་དོ།

འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་ནི།   ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 གྱིས་མི་ཏྲག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་ཆེ་གསུམ་ལ་སྟགས་
 པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་མཐར་ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོམ་ལམ་ནི་རྗེ་ལྟ་
 བུའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས།   དགྲ་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
 བྱེད།   བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་བྱུང་རྣམས་གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་
 རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྦྱོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱལ་སྟགས་
 པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་དང་སྦྱེལ་ཏེ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་དུ་

ཉམས་སུ་སྒངས་དེ་སྦྱོར་ལམ་རྒྱུ་ནས་མི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་བར་སྟན་ཐོག་
 གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཚོགས་པར་
 བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་མཚན་བཟང་གི་རྒྱ་བསྐྱལ་དེ་སྤྱི་
 པ་ཐ་མའི་ཆེ་བྱང་རྒྱ་གྱི་ཤིང་རྒྱུ་དུ་སྤྱི་ལ་བདུད་བདུལ་གྲང་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་སྟེ་སྦྱོར་ལམ་རྒྱུ་ཡན་ཆད་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་སྦྱོར་པར་
 མཇུག་དེ། ཐོ་རེས་ལ་མངོན་པར་ཚོགས་པ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་
 དོ།

མདོ་སྟེ་པ་ནི། རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་
 པའི་ཐོག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་
 སྟེ་པ་གཉིས་ལས་མངོན་པ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་མདོ་སྟེ་པ་ལྟ་བུ་
 དང་པོ་དང་། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་མདོ་སྟེ་པ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་པ་ཡིན། དེ་བྱུག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་
 གཙོ་བོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལ་བདེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བས་ན་
 མདོ་སྟེ་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྟོན་སྟེན་པས་ན།
 དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

དེའི་ལུགས་ལ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི།   སྤྱོད་དང་རྟོག་པས་
 བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རིགས་པས་
 དཔུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ།   དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དང་།
 དངོས་པོ།   དོན་དམ་བདེན་པ།   རང་མཚན།   མི་རྟག་པ།   འདུས་
 བྱས།   བདེན་གྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག   །རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དང་།   དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།   སྤྱི་མཚན།   རྟག་པ།   འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས།
 རྟུན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག །

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི།   བདེན་བཞི་མི་རྟག་སྐྱེས་བཅུ་དྲུག་
 ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན།   ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྱིབ་པ་དང་།   ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་།   ལམ་ལ་
 ཐྱིག་པ་གསུམ་ཀར་ལམ་ལཱའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཅིང་།   གཤམ་བཅོད་སྤྱང་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་མཐོང་ལམ་དུ་འདོད།   མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་
 རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པས།   ཉོན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཡུང་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་
 འདོད།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི།   དགྲ་བཅོམ་པ་སྤང་རྟོགས་ལས་

ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་པ་དང་།   སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོ་གཟུགས་སངས་རྒྱུ་སྤྱོ་
ཁས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོགས་བྱེ་བྲག་སྤྱོ་བ་
དང་མཚུངས་སོ།

སྤྱོད་ཚན།

- དང་པོ།   སྤྱོད་ཚན་ལ་བཞུགས་ནས་ལན་བྲིས།
- ༡   བྱེ་བྲག་སྤྱོ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱོ་བཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༢   ལུགས་འདྲིའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༣   མདོ་སྤྱོ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་།   སྤྱོ་བཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ནམ།
- ༤   ལུགས་འདྲིའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ནམ།
- གཉིས་པ།   གལ་ཆེའི་མིང་ཆོག །
- བདེན་ཞེས།   རང་འདྲིས།   མངོན་པ་གོང་མ།
- སྤྱོ་མཚན།   ཤེས་བཞེད།   ཚད་མ་ཀུན་བདུས།

ཉན་ཐོས།

བསེ་རྩ།

རང་རྒྱ་ཐུབ་པ།

གསུམ་པ། རྩོགས་གཙོད་དེ་ག།

- ༡ བྱེ་བྲག་སྤྱོ་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༢ ལྷགས་འདྲིའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༣ བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་
ཇི་ལྟར་ཡོད་དམ།
- ༤ བྱེ་མདོ་གཉིས་སོ་སོའི་ལྷགས་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད།

བཞི་པ། རང་ཆོག་ཐོག་ནས་བྱིས།

- ༡ བྱེ་བྲག་སྤྱོ་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
རགས་ཙམ་བྱིས།
- ༢ མདོ་སྤེལ་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
རགས་ཙམ་བྱིས།

ལྔ་པ། ཆོག་གནད་མཆན་འབྲེལ།

སྒྲིབ་པ། གཡོག་པའམ་འགྲེལས་པའི་དོན། མི་མཐོང་བར་
བྱེད་པ་སློ་རིག་སྒྲིབ་པ།

བསྐལ་ཆེན། བསྐལ་པ་རྒྱུད་བ་བརྒྱད་བཅུ་ཐམ་པ་རེར་བསྐལ་པ་

ཆེན་པོ་གཅིག་ཟེར་དེ་ལ་མི་ལོ་ ༤༧༡༩༣༠༠༠༠

ཡོད།

ཐོ་རེངས།   བམ་གྱི་ཆ་སྒྲུབ་དམ།   ཉིན་མོའི་ཐོག་མ་ཕྱི་སྟག་གི་
དུས།

རྗེས་འབྲང་།   རྗེས་སུ་སྟེག་པའི་དོན།

འདུས་བྱས།   ལྷ་ཁྱེན་དུ་མ་འདུས་ནས་བྱས་པའམ་ཁྱེན་པ།

བདེན་བྱུང།   རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་པ།

ནམ་གཞག   ཚུལ་ལམ་ལུགས་སྟོན།

སློབ་ཚན་དུག་པ། སེམས་ཅམ་པ།

སེམས་ཅམ་པ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལོན་ཞིང་། གཞན་དབང་
བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཟེར།
ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་སྤྲོ་བས་ན་སེམས་
ཅམ་པ་འཇམ་རྒྱུ་རིག་པ་ཞེས་བཞིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཙོ་བོ་ས་སྤེལ་ལྟའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་པ་ལྟར་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། གཙོ་བོར་
ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་
ཅམ་པ་གཉིས་ཡིན།

དེ་གཉིས་སོ་སོའི་སྤྲོ་བ་དང་ནི། གཙོ་བོར་ལྟར་གི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ནས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བས་ན། ལྟར་གི་རྗེས་འབྲང་དང་།
གཙོ་བོར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བས་ན།
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྒྱུ་གཞན་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་

མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འདོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
 གཞན་དབང་། ཚེས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་གྲུབ། དེ་ལས་གཞན་པ་
 རྣམས་ཀྱང་བཏགས་སུ་འདོད། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱང་ཞིང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་བྱུར་པ་དེ། གཞན་དབང་གི་དོན་དང་།
 གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་སྤྱོད་དག་པར་འབྱུར་བའི་རྣམ་
 དག་ལས་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག །ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད། རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དེ་
 ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་བདེན་མེད་
 དུ་འདོད། ཡང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་འདུས་དེ། བ་སྟངས་དཔྱད་བྱེད་
 ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་དེ། ཀྱང་ཐོབ་བདེན་པའི་དོན་
 ཡིན། ཀྱང་ཐོབ་བདེན་པ། བ་སྟངས་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག།
 ཀྱང་ཐོབ་བདེན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་
 པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་།
 ཀྱང་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད། དོན་དམ་
 དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན། དོན་དམ་བདེན་
 པའི་དོན་ཡིན། རྟོང་ཉིད། ཚེས་དཔྱེངས། ཡོངས་གྲུབ། ཡང་དག་
 མཐའ། དེ་བཞིན་ཉིད། དོན་དམ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག །

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི།   བདེན་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་མི་ཉག་སྐྱེས་
 བཅུ་དྲུག་དང་གྱི་རྩལ་དོན་དུ་གྲུབ་པས་སྤྱོད་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་།
 ལམ་གྱི་སྤང་བུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཕྱ་རགས་གཉིས་ས་བོན་དང་
 བཅས་པ་ཉོན་ཐྱིབ་དང་།   ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་ཤེས་ཐྱིབ་དུ་འདོད།   དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་
 ལ་འང་ཆོགས་སྤྱོད་གཉིས།   མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས།   མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་
 ལཱ་ལི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ལ།   དེའི་སྤྱོད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བཅུའི་རྣམ་
 གཞག་ཀྱང་ཁས་ལེན་ནོ།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི།   ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བསྒྲོམ་བུའི་
 བཅོམ་བོར་བྱས་དེ་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་ལས་མཐར་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་དོན་ལྟ་བུའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལ་བདེན་ནས་ཉོན་ཐྱིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་
 པ་དང་།   ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད།
 ཉན་རང་གཉིས་ལ་བསྒྲོམ་བུའི་བདག་མེད་དང་།   སྤང་བུའི་ཉོན་མོངས་
 ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད།   འོན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 བསགས་པ་ཡུན་རིང་གྲུང་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཡོད།   ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་གྲངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་གྲངས་ནས་ས་བརྩ་ལམ་ལྟ་
 རེམ་གྱིས་བཟོད་དེ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་
 པར་གྲངས་ཏེ་ཚོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ།

སྒྲིབ་ཚན།

- དང་པོ།   སྒྲིབ་ཚན་ལ་བལྟས་ནས་ལན་བྲིས།
 ༡   སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང།   དབྱེ་བ།   སྒྲིབ་བཤད་
          རི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
 ༢   ལུགས་འདྲིའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
 གཉིས་པ།   གལ་ཆེའི་མིང་ཆེག །
          གཞན་དབང་།   དམིགས་པ།   ཡོངས་གྲུབ།
          ཀུན་བདགས།   ཐེག་དམན།   ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད།
 གསུམ་པ།   རྟོགས་གཙོད་ཀྱི་བ།
 ༡   ལུགས་འདྲིའི་ལམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

- ३ ལུགས་འདྲིའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
 བཞི་པ། རང་ཆེག་ཐོག་ནས་བྱིས།
- ༡ ལུགས་འདྲི་ལ་སྤང་བྱ་དང་། བསྐྱོམ་བུའི་རྣམ་གཞག་
 འཛོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བྱིས།
- ३ བཞི་ལམ་འབྲས་བུ་སྤུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་བྱིས།
 ལྔ་པ། ཆེག་གནད་མཆན་འབྲེལ།
- ཤེས་སྒྲིབ། ཤེས་བུའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཐོབ་པར་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས།
- ཀུན་པདྨ་གསལ། སྤོང་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བུ་
 ཐམས་ཅད།
- ཉོན་སྒྲིབ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་
 རྣམས།
- ཉན་རང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱུས་མིང་།
- རྒྱན་མཐའ། སེམས་རྒྱན་མཐའ་མ་སྟེ། སྤྲང་ཅིག་གཉིས་
 པར་འཆང་བྱ་ངེས་ཀྱི་རྒྱན་མཆམས།
- ཆོས་དབྱིངས། སྤོང་ཉིད།

སྒོ་བ་ཚན་བདུན་པ།

དབུ་མ་པ།

དབུ་མ་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུ་ལྡང་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ། དབུ་མ་པའི་དོན་ཡིན།
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཁས་ལེན་པས་ན། དབུ
མ་པའམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཟེམ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་
གཉིས་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ཡིན། ཚུལ་
གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་
དངོས་འགོག་པར་བྱེད་པས་ན། རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བཞེད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་རྟལ་འབྱུར་
སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཕྱི་
དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྤྱོད་པའི་དབུ་

མ་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཡོད།

དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ནི། ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དབྱ་མ་པའི་
རང་གཞུང་ལས་ལེན་ཅིང་། སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་ཕལ་ཆེ་བ་སེམས་ཙམ་
པ་དང་། སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པས་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་།
ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དབྱ་མ་པའི་རང་གཞུང་ལས་ལེན་ཅིང་། སྤྱོད་ཕྱོགས་
ཀྱི་གནད་ཕལ་ཆེ་བ་མདོ་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པས་ན།
མདོ་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་པ་ཞེས་ཟེས།

གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་
པ་ལྟར་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་
རང་ཉིད་གཉིས་སྤང་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་
བདེན་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ནས་དབྱེ་ན་སྤྱོད་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལ་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་
ཀུན་རྫོབ་དང་། སྤྱི་རྒྱུའི་ཚུ་ལྟ་བུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སོ།

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། བང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
གྱིས་སྤྱོད་བཤད་བང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། བང་ཟག་རང་རྒྱ

ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པས་སྤྲོད་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ།
 གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་ཐུབ་པས་སྤྲོད་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་ཐུབ་ཀྱིས་
 སྤྲོད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན།
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཤམ་སྤྱིབ་
 ཡིན། དེ་གཉིས་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ལྟར་འདོད། ལམ་ལ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་ལྟ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ཁས་ཡིན།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་རྣམས་ཀྱིས་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟོམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད།
 རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤྲོད་གི་ལྟ་བ་བསྟོམ་
 བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད། ཐོག་ཆེན་རིགས་ངེས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་བསྟོམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟོམས་གིང་བསྟོམ་པ་བྱངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆོགས་གཉིས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་བསམས་དེ་མཐར་སྐྱེན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ན་སྤྱི་
 ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

མདོ་སྟེ་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི། རང་རིག་ཁས་མི་
 ཡིན་ཞིང་ཕྱི་དོན་ཁས་ཡིན་པའི་སྤྲོད་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་

གཞག་འགའ་རེས་མ་གཏོགས་གཞན་ནལ་འཕྱར་སྤྱོད་པ་བ་དང་འདྲོ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱར་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི།   རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དེ།
དབུ་མ་ཐལ་འགྱར་པའི་དོན་ཡིན།   ཐལ་འགྱར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་ནོལ་གྱི་
རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་ར་འདོད་པས་ན་ཐལ་འགྱར་
བཞིས་བཟོད།

དེའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི།   གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན།   ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མས་རྟེན་དོན་གང་ཞིག   །ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་
ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ།   རང་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་དོན་ཡིན།   དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གསུང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་འབྱེད་ཀྱང་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་མི་འབྱེད།
མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་རྟེན་དོན་གང་ཞིག   །མཐར་ཐུག་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་
སོང་བ་དེ།   རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དོན།   བུམ་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལྟ་བུ་མཆན་གཞི་ཡིན།   སློལ་ཆད་མ་དང་།   ཆད་
མིན་གྱི་སློབ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་བས་ཡུལ་

རྟོགས་པའི་སློ་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་འདོད། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་
 འདོད། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་
 རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་པ་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་ངོ་།

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་པས་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལམ་
 གྱི་དམིགས་པ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གཉིས།
 ཉོན་སྤྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱོད་དུ་འདོད། ཐེག་པ་
 གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་ལམ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བཅུའི་
 རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱེད།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱིས་བསྒྲུལ་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན། རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རིགས་པའི་རྣམ་བྱངས་མཐའ་ཡས་

པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བསྒྲུལ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་སྤྱིང་བར་བྱེད། དེ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་
 ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱིང་བའི་འགོ་མི་རྩོམ་ལ། དམན་
 ལམ་སྤོན་དུ་མ་སྤྱིང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་
 མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱིང་བའི་འགོ་རྩོམ་པ་ཡིན། དམན་ལམ་
 སྤོན་སྤྱིང་རྣམས་ནི། སྤར་ཐེག་དམན་དགྲ་བཙེམ་གྱི་སྐབས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་
 ལུས་པ་སྤངས་ཐེན་པས། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་སྤང་བྱ་སྤྱིང་
 རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མཐར་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲུབ་ཞིའི་གོ་
 འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

སྤྱིང་ཚན།

དང་པོ།   སྒྲིབ་ཚན་ལ་བཞུས་ནས་ལན་གྱིས།

༡   དབུ་མ་རང་རྒྱུད་བའི་དོན་དང་།   སྒྲུབ་ཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ནམ།

- १ དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་དོན་དང་། སྒྲ་བཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ནམ།
- २ དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དབྱེན་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དང་། གང་
 དག་ཡིན་ནམ།
- བཞིས་པ། གལ་ཆེའི་མིང་ཆེག །
 ཐལ་འགྱུར། སྤྱོད་ཕྱོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད།
 ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ། ཇིས་དཔག །ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན།
 ས་བརྒྱུད་པ། བདེན་གྲུབ། ཉག་ཆད།
- བསྐྱམ་པ། རྟོགས་གཅོད་ཀྱི་བ།
- १ ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་མདོ་ཞེ་སྤྱོད་པ་བཞིས་མི་འདྲ་བའི་
 ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ནམ།
- २ ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- བཞི་པ། རང་ཆེག་ཐོག་ནས་བྱིས།
- १ དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་རགས་ཙམ་བྱིས།
- २ ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་ཆུལ་མདོར་ཙམ་བྱིས།
- ལཱ་པ། ཆེག་གནད་མཆན་འབྲེལ།

དྲིལ་ཆད།	བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་དྲིལ་ལྟ་དང་། གདན་ མེད་དུ་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་གཉིས།
རྣལ་འབྱོར།	སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ།
སྒྲིག་གྱུ།	ཉི་མ་ཚ་བའི་དུས་ཀྱང་རིང་བྱེ་ཐང་སྒྲིབ་ནས་ཚུ་ འགྲོ་བ་ལྟ་བའི་འབྲུལ་སྤྲང་།
གཟུང་འཛིན།	ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་མིང་།
མཉམ་བཞག།	ཆ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ སེམས་ཅི་གཅིག་དུ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་ བཞག་པ།
སོ་སྟེ།	སོ་སོ་སྟེ་བོ།
བཅད་ཤེས།	རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་སྟེ། རང་འདྲིན་ བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་སྒྲར་ཡང་ རྟོགས་པ།

སློབ་ཚན་བརྒྱད་པ།
 བོད་དྲུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཚུལ་དང་།
 དེའི་འབྱུང་ཁུངས་མདོར་བསྟུས།

རང་འཇིག་བོད་དྲུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཚུལ་ལུགས་རྣམས་གཞི་
 ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག   །ཕྱི་རྒྱལ་པ་དང་ནང་པ་ལྟ་བུ་འདྲི་ཚུལ་
 མི་མཐུན་པའི་ཐད་དང་ཅིག་རྩ་བ་ནས་མིན།

དཔེར་ན།   བནམ་བྱ་ལྟ་བུ་དཔེ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན།
 བཟོ་བོ་མཁས་པ་སོ་སོའི་རིག་པའི་རྩལ་དང་།   ཉམས་མྱོང་གི་ཁྱད་པར་
 གྱིས་ནང་གི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་གནད་ཀ་དང་།   ཡོ་བྱད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཕྱིའི་གཞུགས་བོང་ཆེ་ཆུང་དང་།   གཞུགས་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ།   ཚོན་
 མདོག་མི་འདྲ་བ།   བཟོ་བྱ་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་
 སྤུང་བུ་འདྲ་མིན་ཅི་མ་ལས།   དོན་དྲུ་གནམ་བུའི་རིགས་ཇི་ཅི་མ་ཡོད་
 ཀྱང་།   རང་ཉིད་གང་དྲུ་འགྲོ་སའི་དམིགས་ཡུལ་དེར་སླེབས་པའི་ཐབས་
 མི་ཆུང་གི་རྣམ་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུར་ཤིང་གིས་ནམ་མཁའི་ལམ་

ནས་བཟོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། གནམ་གྱི་ཐམས་ཅད་རིགས་
 གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་
 ཀྱང་རང་རང་གི་ཐོག་མའི་སྤྱོད་འབྱེད་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་
 རང་གིས་ཉམས་སྦྱང་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འབྲིད་པའི་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་ཚུལ་ཤུན་བྱ་རེ་འདྲ་མིན་དང་། གསུངས་ཚུལ་བདེ་དང་ཐ་
 ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཟུར་ཤུན་བྱ་རེ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཙམ་
 ལས། དོན་དུ་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བརྒྱབ་
 གྲའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན་པ་གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་
 གྲེད་ཀྱི་ཐབས་ལྷག་པའི་བསྟན་པ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་ཞིང་། ལྟ་བུ་བཀར་
 བདགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལས་མི་འདྲའ་བར། མདོ་རྒྱགས་རྩེ་འབྲེལ་དུ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཐར་གདུགས་ན་
 འབབ་ས་གཅིག་རང་ཡིན། ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་གདམ་དཔེ་ལའང་། བཤད་
 པ་མཐུན་ན་མཁས་པ་མིན། རྟོགས་པ་མ་མཐུན་ན་གྲུབ་ཐོབ་མིན་ཟེར་
 པ་རེད།

ཆོས་ལུགས་དེ་དག། རང་རང་གི་ཐོག་མའི་བྱང་ཚུལ་ནི། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༡༠ ལོར་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎ་སྐ་སྐ་ལ་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་
 བསམ་ཡས་མཆིམས་ཤུར་རྒྱབ་སྟེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་དང་

ཐུབ་ཐབས་མང་དུ་བསྐྱུད། རྗེ་འབངས་ཉི་ཤེས་མཁས་སྐལ་ལྷན་འདུས་
པའི་ཚོམ་བྱར་གསང་ཆེན་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚོས་ལམ་ལ་བསྐྱོར་བ་ལས་རིམ་
གྱིས་བརྒྱད་པ་རྣམས་བཤད་ཐུབ་ཀྱིས་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ལ་གསང་
ཐུགས་རྟེན་མའི་བྱབ་མཐའ་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོར་འབྲུངས་པའི་མར་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚས་ཀྱིསྟོ་
གྲོས་ཐུག་པར་དུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ནས་པར་ཆེན་རྒྱ་རོ་པ་དང་། མི་དྲི་པ་
སོགས་སྐྱ་མ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གདུགས། ཚད་ལྷན་གྱི་གཞུང་བཤད་
བསྐྱུར་མཇུག་དེ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་། མཉམ་མེད་དུགས་པོ་ལྷ་
རྗེ་སོགས་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བྱབ་མཐའ་བྱང་། འདི་ལ་
ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེ་བཞི། རྒྱུད་བརྒྱད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོར་འབྲུངས་པའི་ལམ་ལྷན་དགོན་མཚོག་རྒྱལ་
པོས་འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱུ་བའི་དྲུང་ནས་རྒྱ་ལེན་འི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་
སྟོང་(བི་རུ་པ་)དང་པར་ཆེན་གཡང་ར་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་འབྲས་
གསན་ཞིང་། ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་ལ་སོགས་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ས་སྐྱ་པའི་
བྱབ་མཐའ་བྱང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་བི་ཀྲ་མ་ལ་གྲོ་ལའི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དྲི་པ་
ཀ་ར་གྲོང་ཉུན་པོད་དུ་ཕེབས་དེ་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ཐབ་ཚས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་།

རྒྱལ་གྱིས་གསུངས། བར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་མདོ་
 རྒྱུད་གྱི་དགོངས་དོན་རྣམས་དཔུང་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་པའི་
 ལམ་ལས་བྲངས་དེ་བཤད་ཅིང་གཏན་ལ་ཡུ། དེ་དོན་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་
 འཁྱོར་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཉམས་སྲུབ་བྲངས་དེ་དོགས་པ་ཆད་མ་ཐུགས་
 རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་པའི་གདམས་པ་ཟུང་མོ། ཐ་མར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
 རྒྱལ་སློན་ཕུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། རྩོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཀའ་
 དྲིན་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ལྟ་ཅི། ལུས་དང་སྲོག་ལའང་
 མི་ལྟ་བའི་དཀའ་སྤྱད་དང་། བཙོན་འགྲུས་དག་པོས་རྒྱ་བལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་
 དུ་མ་རྒྱ་བཞིན་དུ་ཉུལ་དེ་ཅོད་མེད་ཡོངས་སྲུབ་གསུམ་པའི་པརྟེ་ཏ་དང་གྲུབ་
 ཐོབ་མང་པོ་མཉམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པར་བྱས་ནས་གདམས་པ་
 རྣམས་གསན་ཞིང་གསུང་རབ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དེ་རྣམས་ཡིན། དེ་
 དག་གཞི་དང་ཅ་བར་བཟུང་ནས་ཉན་བསམ་སྒྲོ་གསུམ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
 དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་བོད་གྱི་སྐྱེ་མས་རང་བཟོས་བྱས་པའི་ཆོས་གཅིག་
 ཀྱང་མེད། དེར་བརྟེན་བོད་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 རུང་། ཆོས་གྱི་གནད་དོན་སྐོར་དོགས་སེལ་དང་བྲངས་གདུགས་དགོས་པ་
 ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱུང་ནའང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ངམ་རྒྱ་གར་པམ་གྲུབ་གང་
 རུང་ཞིག་གི་གསུང་ལ་བྲངས་གདུགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ་ཡིན།

སྒྲིང་ཚན།

- དང་པོ།   སྒྲིང་ཚན་ལ་བལྟས་ནས་ལན་གྱིས།
- ༡   བོད་དུ་དར་བའི་ནང་བའི་ཚོས་ལུགས་རྣམས་ཅ་བའི་
           བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཡིན་པའི་དཔེ་དོན་འབྲེལ་བཤད་ཅི་ལྟར་
           ཡིན་ནམ།
- ༢   ཚོས་ལུགས་དེ་དག་ཐོག་མར་འབྱུང་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
 བཞི་པ།   བལ་ཆེའི་མིང་ཆོག །
           ཉམས་ཁྱོང་།   ལྟ་བ་བཀར་བདགས།   ཟུང་འབྲེལ།
           ཅི་འབངས་ཉིར་ལྟ།   རིང་ལུགས།   སྒྲིང་དོགས།   སྒྲི་ཏི།
- མཐུམ་པ།   རྒྱགས་གཅོད་ཀྱི་བ།
- ༡   བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་བྱུང་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༢   ས་སྒྲི་པའི་བྱ་བ་མཐའ་བྱུང་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- བཞི་པ།   རང་ཆོག་ཐོག་ནས་གྱིས།
- ༡   དག་ལྟན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་བྱུང་ཚུལ་གྱིས།
- ༢   བསམ་རྒྱུ་ལྟར་པར་རགས་ཅམ་གྱིས།
- ལྔ་པ།   ཆོག་གནད་མཆན་འབྲེལ།

